

De entree van het park, een opening in de oude geluidswal, wordt geaccentueerd door bloeiende miniatuurroosjes Rosa 'Noare' ALCANTARA. Het toegangspad loopt iets omhoog wat de nieuwsgierigheid prikkelt om het park binnen te gaan. In de toekomst zullen de vijf treurwilgen (Salix sepulcralis 'Chrysocoma') een hangende muur vormen waar je onderdoor loopt om het park te betreden.

Het park wordt enerzijds begrensd door een betonnen geluidswal en anderzijds door een grondwal, de voormalige geluidswal, met bosplantsoen.

De speelplek voor de kleinsten. Door een wal aan te leggen beplant met miniatuurroosjes (Rosa 'Noare' ALCANTARA en Rosa 'Noaschnee' SCHNEEFLOCKE) is een kleine wereld gemaakt.

Inplanten met doornig struikgewas of er een park van maken voor de Tielse wijk Drumpt? Het kiezen van een bestemming voor de voormalige parkeerplaats aan de A15 leek eenvoudig. Toch had het heel wat voeten in de aarde voordat het wijkpark Groenedijk gerealiseerd kon worden. Ontwerper Michel Lafaille ging de uitdaging aan. Hij bracht rust en eenheid met een ontwerp waarin alle buurtbewoners zich konden vinden.

Tekst Jacqueline van Wetten / Beeld Rens Kromhout en Michel Lafaille

Rust keert weer dankzij wijkpark

„Het was een heksentoer, maar ik vind het ontwerp geslaagd. Ik ben heel tevreden”, zegt ontwerper Michel Lafaille uit Tiel terwijl hij door het nieuwe Tielse park Groenedijk loopt. „Het is geworden wat ik in mijn hoofd had en bovendien is door het park de vrede tussen de wijkbewoners teruggekeerd.”

Dat was in 2001 wel anders. Met de aanleg van de Betuweroute en een betonnen geluidswal pal langs de A15 bij Tiel werd de parkeerhaven bij de wijk Drumpt overbodig. Eerder was het de bedoeling om de parkeerplaats helemaal in te planten met doornachtig struikgewas, maar Rijkswaterstaat, de toenmalige eigenaar van de grond, en de gemeente Tiel zagen meer in het idee om de vrijgekomen grond in te richten als wijkpark. Met een park kon de gemeente een eerder gedane belofte nakomen aan jongeren voor een skateplek. Het asfalt dat al op die plek aanwezig was, zou voor het skaten immers goed gebruikt kunnen worden. Het woord skaten riep echter bij wijkbewoners angstbeelden op van rondhangende jongeren en overlast.

Er ontstond een patstelling tussen gemeente, bewoners en jongeren die tot in 2004 duurde. Onduidelijkheid over de grondoverdracht van Rijkswaterstaat aan de gemeente, nieuwe regelgeving over luchtkwaliteit (fijnstof) en de vondst van asbest in de oude geluidswal werkten verder vertragend op het proces.

„In 2005 werd ik door bewoners gevraagd een ontwerp te maken”, vertelt Lafaille. „Ik voelde me betrokken. Ik woon hier en mijn jongste zoon

groeit hier op. Natuurlijk is het spannend om te werken in de wijk waar je woont, maar het was ook een stimulans om ja te zeggen tegen deze opdracht.”

Preken

Voor de presentatie van zijn ontwerp was zoveel belangstelling dat het wijkgebouw te klein was om iedereen plaats te bieden. Er werd uitgeweken naar de kerk. „Dus ik kon echt preken over groepen die bijeen moesten komen”, zegt Lafaille lachend. „Het vertrouwen onderling was ver te zoeken. Iedereen was op oorlogspad.”

Omdat mensen zich vaak moeilijk een voorstelling kunnen maken van een ontwerptekening, legde de ontwerper in zijn presentatie de nadruk op het verhaal van de mensen dat in een ontwerp vertaald wordt. Lafaille: „Dat verhaal is voor mij het belangrijkste, dat spreekt mensen aan.” Hij liet de aanwezigen zien dat de plek verdeeld is in twee werelden. Enerzijds de traditionele, klassieke wereld van de buurtbewoners met een idyllisch beeld van hoe een park eruit moet zien (bloemen, wandelen, vrede). En anderzijds de dynamische wereld van de jongeren die sporten en sociale ontmoetingen van belang vinden. Lafaille verbindt die twee werelden door een sluiskamer. Bovendien loopt er een weg van de ene naar de andere wereld. „De structuur van het park is simpel en duidelijk. Met dat verhaal heb ik heel wat harten gestolen.”

Omdat het budget van €105.000 voor de reali- ▶

Het berkenbos wordt omgeven door een haag van liguster (*Ligustrum vulgare* 'Atrovirens'). In de daarachtergelegen boomgaard staan onder andere *Prunus avium* 'Varikse Zwarte', *Pyrus communis* 'Conference' en *Malus domestica* 'Elstar'. Parkbezoekers mogen het fruit plukken.

Graffiti mag hier op de geluidsmuur. Voor het glazen gedeelte ligt een grasveld waar de bewoners kunnen picknicken en ondertussen kunnen kijken naar het voorbijgaande verkeer.

Om geld te besparen is de grond niet afgevoerd maar gebruikt om reliëf aan te brengen in het park. Deze grondlichamen en de hagenstructuur delen het park in kamers in.

satie van het park mager is, moest de ontwerper goed nadenken over de inrichting. Centrale vraag daarbij was: hoe krijg ik een groot effect met weinig middelen?

Parkkamers

Door kamers in het park aan te brengen die omgeven zijn met hagen en wallen, ontstaat een spel tussen binnen en buiten. Een centrale, meanderende weg die de gemeente al had aangelegd voordat de ontwerper aan de slag ging, verbindt de ruimtes.

Bij een wandeling door het park wijst de ontwerper op de entree. „Ook de ingang op deze plek in de voormalige geluidswal is door de gemeente

gemaakt. Daar moest ik mee werken. Liever had ik de entree ergens anders gesitueerd zodat een betere verbinding was ontstaan tussen het park en de vijfentwintig jaar oude wijk met veel groen en een zeer gevarieerd bomenbestand.”

De nieuwe geluidsmuur – Lafaille noemt het een Berlijnse muur van beton – is zo nadrukkelijk aanwezig dat het geen zin heeft om deze aan het zicht te onttrekken. De ontwerper besloot de muur te 'breken' door kleine rijen bomen te planten. „En doordat de ruimtes in het park als kamers zijn vormgegeven, aanvaard je die muur gewoon”, meent hij.

In het park liggen twee sloten: een hoofdafwatering van Rijkswaterstaat en een watergang van het Waterschap. Aan de twee sloten mocht weinig

of niets worden veranderd. De ontwerper heeft de watergangen in zijn plan geïntegreerd door de loop van de sloot van het Waterschap iets aan te passen, en door het talud van de oevers die in het zicht liggen geleidelijk af te vlakken zodat een natuurlijke oever ontstaat. „Het water is niet diep. Voor salamanders en andere waterdieren is het een perfecte leefomgeving.”

Een nog aan te leggen beschoeiing en een brug van rondhout met een romantische uitstraling leidt de wandelaar naar een speelveldje voor de kleinsten. Een grondwal beplant met miniatuurroosjes schermt deze kleine wereld af. Na de 'kinderkamer' volgt een boomgaard met hoogstamfruitbomen verwijzend naar de Betuwe. Onder de bomen kan worden gepicknickt.

Het hart

Het centrale pad volgend, stapt de wandelaar door een ligusterhaag een berkenbos in. Dit bos is samen met de sportkamer het hart van het park. „Hier kunnen jongeren skaten, voetballen en onder elkaar zijn.” Rondom de sportkamer staan oude, vertakte eiken en een aantal essen. „Die bomen waren er al toen het terrein nog parkeerhaven was”, legt de ontwerper uit. „Je bent door de aanwezigheid van die oude bomen geneigd om dit deel van het park een romantische uitstraling te geven. Daar ben ik tegen ingegaan. Ik voelde: de jongeren moeten hier, juist op deze

plek, bij die oude bomen.” Lafaille wijst op de betonnen geluidsmuur die vanaf de sportkamer open en bloot te zien is en waarop graffiti welig is aangebracht. „Hier past dat wel. Zeker als het mooie graffiti wordt, vind ik het prima.”

Volgend op de sportkamer is een open ruimte gemaakt van gras. Wijkbewoners kunnen er een verjaardag of een buurtfeest vieren. Het is de bedoeling dat een beperkt aantal bankjes wordt geplaatst met zicht op de geluidsmuur die hier van glas is. „De vormgeving op deze plek is terughoudend want er is al een attractie: de rijdende auto's op de snelweg. Kijken naar reizigers is ook romantiek! Je kunt erbij wegdromen en de veranderlijkheid maakt het leuk om naar te kijken, vooral ook omdat je door die muur het geluid van de auto's nauwelijks hoort.”

Een glooiing van aarde aansluitend op de oude grondwal leidt naar de uitgang, respectievelijk achteringang, van het park aan de oude Groenedijk. Lafaille: „Ik wilde deze plek meer open maken door er een fietsenparkeerplaats te plaatsen. Nu is er wel verkeer van en naar het park.”

In november werd het wijkpark feestelijk geopend. Terugkijkend zegt de ontwerper: „Uiteindelijk verliepen het maken van het ontwerp en de aanleg van het park heel snel. Iedereen kon zich erin vinden. Het is ook beslist niet de bedoeling dat het park wordt opgeëist door een groep, wanneer dat wel gebeurt, kan dat liggen aan het ontwerp.” ■

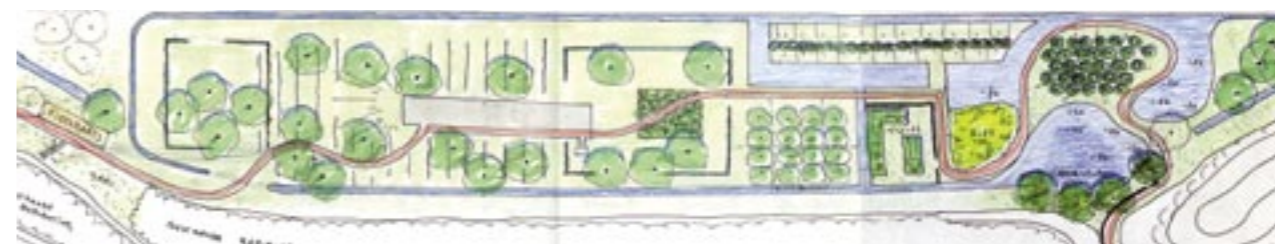
Michel Lafaille

Verhalen vertellen, daar gaat het om bij het maken van een ontwerp, meent Michel Lafaille (1951). Een goed ontwerp vertelt het verhaal van de gebruikers: wat zijn het voor mensen, wat hebben ze meegemaakt? Daarnaast komt in het ontwerp het verhaal van het omliggende landschap tot zijn recht: hoe wordt het landschap gebruikt, hoe is het ontstaan? En bovendien vertelt de buitenruimte zelf een verhaal, door bloei en groei en het wisselen van de seizoenen, dat de eigenaar of bezoeker steeds opnieuw kan verwonderen en tot reflectie kan stemmen.

Michel Lafaille runt onder zijn eigen naam sinds 1998 een adviesbureau voor ontwerp en vormgeving van de buitenruimte. Hij heeft verschillende boeken over tuin- en landschapsvormgeving op zijn naam staan en geeft twee tijdschriften uit: Terra Architectura en HM. Niet alleen tuinen en landschappen hebben zijn interesse. Hij schrijft en fotografeert ook over architectuur, kunst, cultuur en reizen.

Michel Lafaille

De sportkamer waar jongeren kunnen skaten en voetballen op een stuk van het asfalt van de oude parkeerplaats. Rondom staan mooie, oude eiken en twee essen. Kleine golven van aarde beplant met *Hypericum* 'Hidcote', een struik die tegen een stootje kan, maken de plek intiem.

